

Wie?

Ik?

Waar?

Koorddansen

tot aan

de boom

C.I.P. Koninklijke Bibliotheek I
Mariën Bert.

I.S.B.N. 90-71573-31-3.

U.D.C. 82-1.

Copyright: Bert Mariën, 1989.

Omslag: Bert Mariën.

Uitgever (vorige versie): Dilbeekse Cahiers.

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie,
microfilm of video zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de auteur.

Met vuur spelen is net zoals koordansen,
de kunst is: niet je vingers te branden
of het andere eind van de koord te bereiken.
Zo ook is het leven als spelen en dansen
al staat de koord niet voor ieder even strak gespannen,
is het vuur niet voor iedereen even heet.

Zo vormt een omgevallen boomstam
voor de één het onoverkomelijke obstakel
waar de ander lichtig overheen wipt;
volgens mij, niet enkel een kwestie
van talenten of doorzettingsvermogen.

Want zo kan het gebeuren
dat onze luchtige wipper
niet voorbij de kuil geraakt
waar de één dan weer probleemloos omheen loopt.

Samen echter, zouden zij
vele hindernissen kunnen overwinnen.
Wat niet wil zeggen dat
voor hen dan alles mogelijk is.

Zelfs een koorddanser kan
uit een boom vallen.

Foto's zijn herinneringen en vice versa.
Ik kende jullie maar mezelf niet.
Het verleden is vastgelegd in en op clichés
en maar goed ook
want door mijn egocentrisme
zag ik toen het heden niet.

Mijn idealisme ben ik verloren
en mijn zoeken camoufleert een schrijnend verdriet.
Gekortwiekt zijn mijn haren en mijn dromen.
Eigenlijk kende ik, net als mezelf,
ondanks alles
toch ook jullie niet.

Afstanden zijn betrekkelijk,
vooral als ze de contouren
van je leefruimte weergeven.

De kamer waarin al mijn persoonlijke
bezittingen zijn ondergebracht,
begrenst mijn manier van leven.

Hier ben ik heer en meester:
waag het niet ze ongevraagd te betreden,
bezoedel mijn privacy niet.

Hier werk ik, kom ik tot rust,
en soms, bij tijd en wijle, schrijf ik
hier de tranen die je niet ziet.

Soms ook loop ik tegen de muren op,
vind ik geen soelaas en volgen
mijn vingers mijn gedachtekronkels niet.

Geen muziek, geen woorden, geen beeltenis,
geen expressie duidt deze frustratie.
Deze leegte is angst: de dood in het verschiet.

Badjas

In mijn kleerkast hangt nog steeds de badjas
van een roestbruine tot oranjeachtige kleur.
De badjas die jij soms haastig aanschoot
als je naar het toilet moest of als er geklopt werd op de deur.

Maar sinds jij weg bent treurt hij in het donker,
– zolang is het al geleden dat hij nog daglicht zag –
ook hij mist jouw aanwezigheid, jouw warmte.
En er is niemand anders die hem dragen mag.

Soms streel ik hem voorzichtig met mijn vingers,
als verwacht ik een streling terug.
Het ligt niet in mijn vermogen een badjas te troosten;
ik treur met hem mee, droog mijn tranen vlug.

Van Beethoven en ik

Weer een avond op mijn eentje,
een routine die niet meer verveelt.
Ik luister naar van Beethovens sonates
en ben jaloers op diegene die ze speelt.

Kon ik mezelf zo maar eens uiten,
echt vertolken wat ik gevoel.
Woorden zijn te schraal, ik denk dat
van Beethoven wel geweten heeft wat ik bedoel.

Want ik voel de agressie in zijn 'Negende'
zoals geen woordenboek het woord verklaren kan.
Ik voel de warmte in zijn sonates,
geen gewone warmte, ik word er weemoedig van.

Wij hadden vrienden kunnen zijn
die elkaar te goed, te diep begrepen.
Twee totaal verschillende zielen:
de één te nors en ik teveel benepen.

Ik mis zijn virtuositeit, ik ben te beperkt,
maar ik luister naar de meester, zijn werken.
Ik doe mijn best, meer kan echt niet,
om met mijn woorden onze gevoelens te verwerken.

Zo meteen draai ik het bandje terug,
luister nogmaals naar zijn 'Sonate Pathétique',
en daarna gaan we slapen,
van Beethoven en ik.

Schrijven

Schrijven is niet enkel afzien.
Er is ook het genot van de creatie,
een voldoening die niet te omschrijven,
niet te stuiten is. Een vorm van appreciatie.

Soms zou ik kunnen blijven schrijven
maar ontbreekt mij het waarover, het onderwerp.
Dat zijn voor mij de pijnlijkste momenten:
ik pijnig mijn hersens, zet mijn zinnen op scherp.

Terwijl ik zweet en zinloze woorden schrijf
ben ik toch maar weer bezig met wat niet stoppen kan of wil.
En u zult zien, dat wat eerst onzinnig leek
krijgt uiteindelijk toch nog vorm en zin.
Geen enkele creatie is mij te min.

Paganini

Ik zou met hem kunnen huilen
als ik persoonlijk in die stemming ben,
en op datzelfde muziekje zou ik kunnen dansen,
alleen spijtig dat ik zo weinig danspassen ken.

Maar ik luister naar de melodie, de noten
neurie ik mee, ik ken ze allemaal.
Van Beethoven mag dan de virtuoos zijn, de meester,
maar Paganini is zonder twijfel ronduit geniaal.

Ik bezit slechts twee van zijn concerten
geschreven voor viool en orkest,
twee sublieme uitvoeringen van
Niccolo Paganini op zijn best.

Ik heb gevrijd terwijl zijn muziek speelde,
ik heb tranen gelaten van verdriet,
ik heb gelachen op zijn duivelssnelle loopjes,
een vaste gevoelswaarde heeft zijn muziek niet.

En dat is nu net zo prachtig:
één enkel muziekje voor elke lach, voor elke traan,
muziek die aan alles beantwoordt,
als het aan mij lag kwam er nooit een einde aan.

Afspraak

Ik herken de spanning die voorafgaat
aan een ontmoeting met jou,
want straks zie ik je weer en ik weet vooraf
dat het niet verlopen zal zoals ik wou.

Maar toch geef je me telkens iets
dat met geen pen te omschrijven is:
ongewild geef je me de kriebels, de warmte,
een gevoel dat ik al jaren mis.

Heel even slechts zullen wij samen zijn
en dan rij jij er weer met je fiets vandoor,
maar die luttele minuten daar tussenin,
daar ben ik je dankbaar voor.

Orgel

Groene, gele, grijze knopjes,
zwarte en witte toetsen (één rij onder-, één rij bovenaan),
rode knopjes, flitsende lampjes,
massa's regelaars die voor de klankkleur instaan.

Programmeerbaar is dit ding,
een kleine computer in een muziekdirkdoos verpakt,
want eens goed en degelijk afgesteld
is één druk op één knop voldoende voor het verlangde contact.

Ik sta soms even raar te kijken
naar al die pinkende lichtjes, aan een kerstverlichting gelijk.
Ik zou voor mijn plezier het toestel aanzetten
terwijl ik in het duister naar dat twinkelend lichtorgel kijk.

En al die knopjes schuiven en draaien,
laten zich indrukken en geven allen een ander geluid:
gitaar, drums, pianobegeleiding,
trompet, xylofoon, saxofoon, panfluit, ...

Bijna ontelbaar zijn de mogelijkheden
op dit staaltje van puur menselijk vernuft,
zo ingewikkeld, zo eenvoudig te bedienen ook,
toch gebeurt het dat ik in moedeloosheid verzucht.

Want hoe wonderbaarlijk is dit toestel,
eens het nieuwste snufje onder de zon,
en het zou nog wonderbaarlijker klinken
als ik er ook nog op spelen kon.

Het is stil.
Ik hoor niets.
Of toch, het huilen van de wind,
het huilen van het kind
van de natuur.

Tranen weent het.
De aarde drinkt ze.
Ze zwelgt en slorpt en kan niet meer,
het water stroomt bij beken neer.
Zo zalig puur.

Zo woest, zo wild
en zo echt oprecht
als de tranen van een kind
dat geen heil bij moeder vindt
en op zichzelf aangewezen is.

Het regenen is gestopt.
De wind is getemperd.
Maar de aarde draagt de sporen
van het gebeurde net daarvoren:
een litteken dat te genezen is.

Bomen treuren.
Grachten vertellen.
Nu het geraas is gestopt,
de riolen volgepropt
zijn met het vuilnis onzer wegen

droogt het kind zijn tranen.
Moeder is weer lief.
En in moeders warme schoot
ligt het kind nu slapend dood
tot de volgende regen.

Het kind schommelt in moeders buik
als in een warmfluwelen wereld,
volgt zijn moeder overal.

En moeder gaat de lange weg
voordat, samen met haar lichaam,
de echte wereld zich voor hem openen zal.

De weelde van moeders borst
is slechts een momentopname in een leven
dat zich nog richten moet.

Waarheen? Dat kan niemand voorspellen.
Ik weet zelf nog niet waarheen ik ga,
of is er iets dat mij bewegen doet?

Nachten schreeuwend,
hunkerend naar
de verlossende pijn:
de anticlimax,
het orgasme
van het alleen te zijn.

Droge tranen schrijven een gedicht
zonder pen of schrijfmachine.
Zij schrijven doelloos zwevende woorden,
vlekkeloos zuiver zonder inkt.

En diegene die ze lezen kan en/of begrijpen
bezit diezelfde droge tranen,
die men in stilte stromen laat
net voordat men er in verdrinkt.

De winter is laat dit jaar,
er ligt geen wit tapijt van centimeters dik,
geen sneeuwmannen staan er langs de wegen.

Alleen de regen en de wind
spelen naar hartelust krijgertje met ons
en slingeren ons heen en weer door de regen.

De temperaturen liggen hoog,
te hoog voor de tijd van het jaar.
De natuur is nog niet aan slapen toe.

Maar straks neemt ze haar witte deken,
legt zich neer onder het koude dons
en sluit haar moede ogen. Moe. Zo moe.

Manneken-Bad

In mijn blootje, zo zonder kleren,
ben ik net een Manneken-Pis,
die in Brussel zomaar op straat
geheel naakt te bezichtigen is.

Maar dat Manneken daar in Brussel
is van brons, blijft stevast staan.
Ik daarentegen, ben beweeglijk
en heb de kans om aan de haal te gaan.

Dus ik ren door 't huis, gevolgd door moeder
die me vrij vlug heeft gevat.
Ik spartel tegen, stamp met mijn beentjes,
want ik wil nog niet in bad.

De veroordeelde onschuld
hing een moment te dromen aan de galg.
In haar laatste momenten van eenzaamheid
bespot en beschimpt door het volk.
Haar lijdensweg was bezaaid met doornen,
blootsvoets ging zij er overheen.
Op haar wangen droogden tranen
want haar buik was sinds gisteren niet maagdelijk meer.

Er werd gelachen toen haar naakte lichaam
het schavot werd opgeduwd;
met de moed der wanhoop bood zij weerstand
aan de droefenis diep in haar
en fier rechtop stond zij
toen de strop haar rond de nek werd gelegd.

Haar voeten verloren elk houvast
toen de beul het vonnis voltrok.
Haar naakte lichaam schudde en brak
letterlijk in tweeën.
De strop had de onschuld
en haar gehele, schone toekomst
zowaar het hoofd afgesneden.

Heimwee

Speels als een jonge poes
lag jij met mij in bed.
Het is al zoveel jaren terug
maar het lijkt me nog maar net.

Speels en onovertroffen
leerde jij mij de liefde kennen
en werd ik aan je verslaafd.
Hoe hard was het ontwennen.

Jij leerde mij wat
van iemand houden is.
Sindsdien vond ik nog niemand
die jou gelijke is.

Wandel-hang-bos

Wandelen door het bos.
Ik ken het als mijn broekzak,
ik ben er opgegroeid en
ken er bijna elke boom en tak.

Ik mijd de plaats
waar jij je hebt opgehangen.
Het touw hangt er nog steeds,
tenminste, ze hebben het vervangen.

Ik vraag me nog altijd af waarom
en waarom juist op die plek
– een speeltoren voor kinderen –
brak jij je jonge leven en je nek.

Wandelen door het bos
brengt vele herinneringen weer naar boven.
En jij die naast mij loopt hebt er geen idee van
dat ik hier een goede vriend heb verloren.

Veel vroeger

Haar hart was van steen, een edelsteen,
haar lichaam van puur porselein.
Haar ziel was van goud, zo zuiver dat
geen andere ziel zo rein kon zijn.

Haar stem was gezoet met honing,
haar ogen van groen smaragd.
Haar wens was toen ook de mijne:
wij vrijden de hele nacht.

Geheugen

Ik zie de gezichten vlak voor me,
van al diegenen die iets voor mij hebben betekend.
Blijde, glimlachende gezichten,
jong en niet door tijd getekend.

Zo is mijn geheugen ingesteld:
ik bewaar de mooiste beelden,
de mooiste dingen die wij
op de mooiste dagen deelden.

Stoomwals

Door mijn fantasie
ben jij de werkelijkheid ingestapt,
ben je over me heen gewalst
en hebt me platgetrapt.

Dit alles uit pure liefde
en op zeer korte termijn.
Ik zou gerust door jou voor een tweede maal
platgetrapt willen zijn.

Het donkert al buiten.
Ik ben de nacht.
Ik blijf nog wat treuzelen
in het duister. Ik wacht.

En dan doe ik mijn intrede
en overkoepel dorp en dal,
des winters vroeg, des zomers laat,
geen dag dat ik niet komen zal.

Ik laat de mensen de rolluiken sluiten
en de gordijnen gaan één voor één dicht.
Ze proberen me zolang mogelijk buiten te sluiten
met hun kunstmatig licht.

Ik ben de nacht. Ik ben het donker.
Ik breng romances en geef ze kleur.
Triaest ben ik zelden, behalve des morgens,
dan staat de dag weer voor de deur.

Opgewekt?

Te vroeg ben ik gestorven:
ik was een jaar of acht.
Ik werd al opgebaard maar
nog niet naar mijn graf gebracht.

Toen ik begraven werd was ik veertien
lentes, winters, zomers – jaren.
Ik dronk mij de vergetelheid in en
heb weinig herinneringen te bewaren.

Verleden jaar werd ik terug tot de levenden gewekt,
enkel en alleen door de pijn van het zijn.
En dikwijls twijfel ik of ik niet liever
dood en begraven gebleven zou zijn.

Weer voel ik de behoefte
om niet langer nog te zwijgen,
er hangen katten aan de twijgen
van een te vroeg bloeiende boom.

Die boom maakt mij jaloers
en ik vind geen woorden
voor hen die mij nooit hoorden.
Toch houd ik me in toom.

Want als de wereld lacht,
de natuur het zover heeft gebracht
om te bloeien in de winter,

dan verwelkt mijn bitterheid
in tranen van vergetelheid.
Ze zijn er nog maar altijd minder.

De buik gaat langzaam spannen
door wat er binnenin gebeurt.
De baby gaat langzaam groeien
tot het vruchtvlies zich verscheurt.

Dan verlaat het kind de warmte
die hem maanden heeft omringd,
slaakt zijn eerste kreten en
voor de ouders is het alsof hij of zij zingt.

En opnieuw ontvangt het kind een warmte
van liefde en geborgenheid.
Totdat ook zijn tijd gekomen is,
het nest verlaat, de vleugels spreidt.

De nacht herbergt de lusten van de eenzamen:
mannen voor de vrouwen
en vrouwen voor de mannen
en drank voor allebei...
mits ze in bezit zijn van voldoende valuta.

De lusthoven worden schaars verlicht
en het geestrijke vocht stroomt overvloedig
door de kelen van personen die hunkeren
naar de warmte van een ander lichaam.

Alcohol verschroeit de ingewanden
en wakkert de begeerte even aan.
Heel even slechts

want de alcohol doet zijn werk
en de schittering in de ogen
maakt plaats voor een vochtige, doffe glans;
een gemakkelijke prooi
voor het, enkel op winstbejag uit zijnde, personeel.

Geblust en uitgezogen
ontnuchtert men in de koelte van de nacht
of de nieuwe morgen.

En de morgen herbergt de eenzamen
die, bedrogen door het oog,
belogen door een mond
en bestolen door een hand, zich lusteloos naar huis begeven.

En de eenzamen herbergen een leegte,
net zo zwart en zwaarmoedig als de nacht,
net zo kil als de vroege morgen,
zo oneindig vol en toch ongrijpbaar
als een kleurloos vacuüm.

Een hand wordt even beroerd
door een andere hand
die ergens van onder een witte jas vandaan komt,
maar ze beweegt zich niet.

De ogen zijn gesloten
en het gestolde bloed op het voorhoofd
vervalt tot schilfers op het steriele laken.

En de hand,
die ergens van onder een witte jas vandaan komt,
reinigt liefdevol het gelaat,
als was het breekbaar porselein.
De ogen openen zich
en kijken in de ogen van de witte jas.
De mond opent zich
maar de stem breekt
en splijt krakend de maagdelijke stilte
in een woordeloos gekreun.

De mond van de witte jas maakt een sussend geluidje
en de hand ontfermt zich
over de gescheurde lippen.

En de ogen van de witte jas
kijken in de open ogen van het gelaat
met het bebloede voorhoofd,
kijken in ogen die niets meer zien.
En de hand van de witte jas
glijdt over het aangezicht,
daarbij de dode ogen sluitend.

Zo zou ik ook willen sterven.

De klok tikt langzaam
doch vastberaden de minuten weg.
De dief van mijn, zo kostbare, tijd.

In jouw aanwezigheid
is elke seconde een diamant
die je als een relikwie bewaart,
een kleinood van onschatbare waarde.
Elk aan jou gebonden moment
geurt als jasmijn naar geluk.

In de rivier van jouw ogen
en in de stroom van jouw glimlach
verdrink ik gewillig
en laat mij drijven tot aan de waterval.
Daar stort ik mij samen met jou in de afgrond
en komen we neer in een kolkende,
niets ontziende energiestroom
in een schreeuw naar leven.

De klok tikt langzaam.

Met tegenzin maak ik mij uit onze omarming los
en dwing mij weer naar de grijze werkelijkheid.
Jij bent inderdaad een diamant.

De klok tikt langzaam.

De muzikant stond
in het midden van het marktplein
met overgave
een droefgeestige ballade te vertolken.

De mensen liepen af en aan,
sommigen bleven zelfs even staan
om naar zijn woorden te luisteren.
Ook ik kon aan die drang niet weerstaan
en ging gehurkt op de kasseistenen zitten luisteren
tot de zanger aanstalten maakte
om andere horizonten op te zoeken.

Sommige omstanders wierpen enkele blinkende munten in de gitaarkoffer.
Ik twijfelde even of ik hetzelfde zou doen
maar besloot toen van niet.

Ik slenterde, melancholisch aangeschoten, het marktplein af.
Goede vertolkingen zijn onbetaalbaar.

Vele dagen heb ik jou gekoesterd
als was je een parel die het zonlicht vangt.
Jij straalde gouden zonnestralen,
danste met vogels tot in de nacht.

Jouw aangezicht telde twee, diepe bronnen,
daaruit vloeide een zilveren vocht,
een naakte bekentenis van een illusie
waarnaar ik jaren had gezocht.

Even vermengden zich goud en zilver
en dansten de vogels voor ons een menuet.
Een sluier van nevel nam jou mede.
Tranen vervangen het echtelijk bed.

De groene vlakten liggen lamgeslagen
en dromerig onder de voorjaarszon.
De bomen staan als koningen te wachten,
in rijen langs slierten kaal beton.

De bruine akkers sluimeren nog
maar zullen ontwaken als vruchtbare velden.
Wandelaars slenteren stilzwijgend
en maken hun rust ten gelde.

En ik, mijmeraar, bezie dit
langzaam ontwakend portret.
Ik vind niet genoeg bijvoeglijke naamwoorden,
daarom heb ik het in aquarel gezet.

Ochtend

Voel de vochtige, mistige morgen
en proef het aroma van het ontwakend bos,
hoor de geluiden van ijverige vogels,
zie de pluimstaarten rennen over het mos.

De dauwdruppels kleven aan je laarzen
en je laat sporen na in het natte gras.
Het rozige in de lucht lijkt te vervagen;
de zon verschijnt alras.

En boven de bomen schijnt zij haar eerste zonnestralen,
verheft zich als een aureool boven het bos.
Nog even, dan gloeit zij vol tegen de hemelkoepel
en het lieve leven barst weer los.

De vogels fluiten tussen het pas ontloken groen,
niet gestoord door het luiden van de klokken
die de doodsmare langs dorp en veld laten galmen.
Een boer laat even zijn werk in de steek
en kijkt even bedenkelijk. Maar het land kan niet wachten
en hij zwoegt verder, zonder talmen.

Door het dorpscentrum gaat een stoet in rouw:
men draagt een dierbare afgestorvene ten grave
en een treurmars begeleidt de lange rij.
Een frisse bries speelt in zonnestrallen
en de vochtige grond geurt naar lente.
Een dichter sterft het liefst in mei.

Sweet Babette

De nimf verlaat het oerwoud
en haar bevallige schoonheid
verwoest de pantsers van mijn hart.

De met bomen omzoomde boulevard
van haar open oogopslag
vertedert tot eindeloze bewondering
en verwondt ieder die haar trotseren wil
met de gescherpte eerlijkheid van de jeugd.

Het neusje wipt een beetje.

Uit de mond spreekt vastberadenheid:
een pas ontloken vrouw die weet wat ze wil
en haar omgeving zo kan manipuleren
dat het haar met liefde wordt gegeven.

De nimf verlaat het oerwoud
en teistert en ranselt het vale
van de dagelijkse sleur
met onbetwiste schoonheid.

Daarbij is het roodgekleurde mondje
het neusje van de zalm.

Boom

Een boom. Een boom zou ik willen zijn,
zo stevig vastgeankerd aan en verbonden met de grond.
In de lente getooid met vele groene bladeren,
in de herfst getransformeerd tot bont.

Weer en wind zou ik trotseren
terwijl mijn armen zweven in de lucht.
Nesten zou ik in me laten bouwen
en gadeslaan des vogels vlucht.

Maar regenen doet het altijd hier vanbinnen,
mijn hart en lichaam worden gevuld met druppels pijn.
Als ik ooit een boom zou kunnen wezen,
ik zou waarschijnlijk een treurwilg zijn.

INHOUD:

Met vuur spelen...	3
Foto's zijn herinneringen...	4
Afstanden zijn betrekkelijk...	5
Badjas	6
Van Beethoven en ik	7
Schrijven	8
Paganini	9
Afspraak	10
Orgel	11
Het is stil...	12
Het kind schommelt in moeders buik...	13
Nachten schreeuwend...	14
Droge tranen schrijven een gedicht...	15
De winter is laat dit jaar...	16
Manneken-Bad	17
De veroordeelde onschuld...	18
Heimwee	19
Wandel-hang-bos	20
Veel vroeger	21
Geheugen	22
Stoomwals	23
Het donkert al buiten...	24
Opgewekt?	25
Weer voel ik de behoefte...	26
De buik gaat langzaam spannen	27
De nacht herbergt de lusten...	28
Een hand wordt even beroerd...	29
De klok tikt langzaam...	30
De muzikant stond...	31
Vele dagen heb ik jou gekoesterd...	32
De groene vlakten liggen lamgeslagen...	33
Ochtend	34
De vogels fluiten tussen het pas ontloken...	35
Sweet Babette	36
Boom	37
Inhoud	38
Colofon	39

COLOFON: